

Nr 331.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående beviljande av bidrag ur domänfonden till föreningen för växtförädling av skogsträd; given Stockholms slott den 1 oktober 1943.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

A. Pehrsson-Bramstorp.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 1 oktober 1943.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, QUENSEL, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, RUBBESTAD.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Pehrsson-Bramstorp, anför efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet.

1939 års lagtima riksdag (prop. nr 135; jordbruksutsk. utl. nr 37; r. skr. nr 185) beslöt, att Kungl. Maj:t skulle äga för år 1939 tilldela föreningen för växtförädling av skogsträd bidrag med ett belopp av 30,000 kronor, samt medgav tillika, att bidraget finge utgå från domänfondens driftsmedel.

I anslutning till detta riksdagens beslut har domänstyrelsen därefter i sina årliga generalförslag angående driftskostnaderna för domänverket för berörda ändamål upptagit 30,000 kronor, vilket av Kungl. Maj:t godkänts. Under åren 1940—43 har Kungl. Maj:t årligen anmält ärendet för riksdagen, senast i 1943 års statsverksproposition (IX H. T. punkt 192).

Bihang till riksdagens protokoll 1943. 1 saml. Nr 331.

I skrivelse till domänstyrelsen den 3 februari 1943, som överlämnats av domänstyrelsen med eget yttrande den 13 i samma månad, har *stödkommissionen för växtförädling av skogsträd* hemställt, att styrelsen måtte höja sitt årsanslag till föreningen för växtförädling av skogsträd från 30,000 kronor till 45,000 kronor.

Kommissionen har erinrat, att för finansieringen av löpande utgifter för det vetenskapliga arbetet och försöksverksamheten vid föreningens huvudstation och filialerna år 1937 upplagts en finansplan, avseende femårsperioden 1938—1942. Enligt denna plan skulle medel till driftsutgifterna hopbringas genom årliga bidrag dels från domänstyrelsen och dels från enskilda skogsägare, främst de större. Domänstyrelsen hade under perioden lämnat ett årsbidrag av 30,000 kronor. Ett betydande antal företag och privata skogsägare hade därjämte utfäst sig att enligt vissa grunder giva årsbidrag till föreningen. De från enskilda skogsägare och domänstyrelsen erhållna bidragen hade uppgått till sammanlagt omkring 130,000 kronor årligen. Dessa medel hade enligt av föreningens styrelse årligen fastställd stat tillställts föreningen genom stödkommissionen för växtförädling av skogsträd, som vore ett av de bidragslämnande skogsägarna och företagen utsett organ. Vid sidan av sålunda erhållna medel hade föreningen haft vissa inkomster genom direkta bidrag från andra företag än skogliga samt genom medlemsavgifter. Med hjälp av de medel som ställts till föreningens förfogande hade denna anställt forskare samt byggt upp den vetenskapliga forsknings- och försöksverksamheten.

I sin skrivelse har kommissionen ytterligare anfört bland annat följande.

Forskningsverksamheten, som till en början i viss omfattning måste inriktas på utfinnandet av för skogsträden lämpad vetenskaplig undersökningsmetodik, har, sedan dessa frågor lösts, allt mer förts över på tillämpande försöksverksamhet, varvid arbetet direkt inriktats på för det praktiska skogsbruket betydelsefulla spörsmål. Därvid ha barrträden kommit att intaga den centrala platsen i forskningsverksamheten. Samtidigt därmed har arbetet vid filialstationerna fått ökad betydelse samt oavlåttligt vidgats i omfattning.

Vissa praktiska resultat kunna redan skördas av den hittillsvarande verksamheten. Föreningens omfattande inventeringar över hela landet av s. k. elitbestånd och elitstammar av samtliga skogsträd ha ansetts redan kunna utnyttjas för anskaffande i merkantil skala av högklassigt frö- och plantmaterial. Sålunda har bl. a. innevarande säsongs rikliga granfröskörd utnyttjats för insamling av granfrö under kontroll från utvalda elitträd. Frö och plantor ur denna skörd torde i viss omfattning kunna tillhandahållas skogsägarna. Detsamma gäller plantor av vid institutionen uppdragna värdefulla raser och korsningar av vissa lövträd.

Då sålunda numera den vetenskapliga verksamheten upptagits till full bredd samt jämväl visst praktiskt utnyttjande av vunna resultat kunnat påbörjas, ha även årskostnaderna för rörelsen stigit. Därtill har ej minst den först nu upporganiserade verksamheten vid filialerna bidragit. Redan 1942, det sista verksamhetsåret under den första femårsperioden, överstego kostnaderna för den vetenskapliga verksamheten den till 130,000 kronor uppgående uppbörden av bidrag med 30,000 kronor, vilket belopp täcktes med tidigare fonderingar. Härutöver utanordnade stödkommissionen till föreningen ytterligare 40,000 kronor av fonderade medel för täckande av kostnaderna för fröinsamling.

För år 1943 hade, enligt vad kommissionen vidare anfört, föreningens stat beräknats på följande sätt:

För vetenskaplig verksamhet	kronor	197,000
För fröinsamling och merkantil verksamhet	»	49,755
		<hr/>
	Summa kronor i runt tal	250,000.

Beloppet 250,000 kronor har av kommissionen ansetts böra täckas sålunda:

Föreningens inkomster vid sidan av bidragen cirka	kronor	30,000
Försäljning av frö och plantor	»	10,000
	kronor	40,000
Bidrag genom stödkommissionen från skogsägare och träindustrier	»	210,000
		<hr/>
	Summa kronor	250,000.

För att uppbringa bidragen från skogsägarna och skogsindustrierna till 210,000 kronor årligen krävdes enligt kommissionens uppfattning en höjning med ungefär 50 procent av de tidigare utgående bidragen, varjämte vissa nya kategorier bidragsslämnare måste uppsökas. Finansieringsplanen har av kommissionen angivits sålunda:

	Det tidigare bidraget kronor	Det höjda bidraget kronor
Domänstyrelsen	30,000	45,000
Enskilda bidragsgivare	100,000	150,000
Nyttillkommande bidragsgivare..		15,000
	<hr/>	<hr/>
Summa kronor	130,000	210,000.

Domänstyrelsen har hemställt att, enär ifrågavarande verksamhet finge anses vara av stor betydelse för landets skogar, Kungl. Maj:t ville vidtaga åtgärd i syfte att stödkommissionen för växtförädling av skogsträd av domänverkets driftsmedel måtte utbekomma bidrag med, utöver i styrelsens generalförslag för 1943 upptaget belopp, 30,000 kronor, ytterligare 15,000 kronor eller tillsammans 45,000 kronor.

Som av den föregående redogörelsen framgår har Kungl. Maj:t efter riksdagens medgivande för ett vart av åren 1939—1942 från domänfondens driftsmedel tilldelat föreningen för växtförädling av skogsträd bidrag med ett belopp av 30,000 kronor. Ett lika stort bidrag av samma driftsmedel har jämlikt medgivande av årets riksdag lämnats föreningen även för år 1943. Enligt vad i ärendet blivit upplyst torde emellertid för att föreningen skall bliva i stånd att fullfölja sin verksamhet i planerad omfattning vara erforderligt att för innevarande år ytterligare ett belopp av 15,000 kronor ställes till förfogande av statsmedel. Med hänsyn till den stora betydelse som föreningens verksamhet äger för skogsskötseln finner jag det angeläget, att verksamheten kan upprätthållas i full utsträckning. Liksom domänstyrelsen vill jag därför

*Departements-
chefen.*

förorda, att föreningen må av domänverkets driftsmedel för år 1943 utbetomma bidrag med ytterligare 15,000 kronor. Ärendet torde böra underställas riksdagens prövning.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

dels besluta, att Kungl. Maj:t skall äga för år 1943 tilldela föreningen för växtförädling av skogsträd bidrag med, utöver förut beviljade 30,000 kronor, ett ytterligare belopp av 15,000 kronor,

dels ock medgiva, att bidraget må utgå från domänfondens driftsmedel.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Benno Gårdsten.